

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

นักการศึกษาได้มองจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันจึงมีการให้ความหมาย และเรียกชื่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึง กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนว่า กิจกรรม คือ การทำงาน ซึ่งหมายถึง การกระทำทุกอย่างในโรงเรียน ถ้ากิจกรรมใดจัดไว้ในหลักสูตรบังคับว่า ต้องเรียน ต้องทำ ก็เรียกว่า "กิจกรรมในหลักสูตร" ถ้ากิจกรรมใดมิได้กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือมิได้บังคับว่าต้องเรียน แต่บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันจัดให้มีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนในชั้นเรียนให้มีผลดี กิจกรรมนั้นเรียกว่า "กิจกรรมนอกหลักสูตร" หรือ "กิจกรรมพิเศษ" (Extra curriculum activities หรือ Special Activities) (กรมวิชาการ 2504 : 1) / ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ถือว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือในสถานศึกษา เป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และแยกกิจกรรมเหล่านั้นออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมนักเรียนในหลักสูตร (Class Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ครูจัดขึ้น เพื่อประกอบความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน ซึ่งผู้สอนอาจจะมีกิจกรรมบางอย่าง เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบทเรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจจัดในเวลาหรือนอกเวลาเรียน โดยมีครูผู้สอนร่วมอยู่ด้วย

2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-curriculum Activities) หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาไว้ กิจกรรมลักษณะนี้ ถ้าคำนึงถึงรูปแบบการจัดแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 กิจกรรมนักเรียน ซึ่งมีระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมเป็นความคุ้มครอง ไม่เน้นเนื้อหาวิชา และจะเน้นลักษณะที่นำความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาปฏิบัติจริง ในรูปของการแสดงผลงาน และลักษณะการทำงาน อันเกิดจากกลุ่มสมาชิก ร่วมมือกันคิดวางแผน เขียนโครงการและปฏิบัติจริงตามโครงการ โดยมีครูที่ปรึกษาคอยแนะนำช่วยเหลือ และกิจกรรมนี้ต้องทำต่อเนื่องตลอดภาคเรียน

2.2 กิจกรรมโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการเสริมหลักสูตร โดยมีบุคลากรในโรงเรียนทั้งหมดต้องร่วมกิจกรรมทุกคน มักทำในโอกาสหรือวันพิเศษ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล มีการวางแผนในลักษณะโครงการและปฏิบัติไม่คอยต่อเนื่อง จัดเป็นครั้งคราวตามโอกาสพิเศษ และจบในตัวเอง (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 15)

ประคิษฐ์ ฮวยเจริญ ได้กล่าวถึง ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) นั้นเป็นคำที่ใช้เรียกชื่อ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนตามแนวความคิดที่ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่มีขึ้นในโรงเรียนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแยกกันไม่ได้ จึงใช้คำที่มีความหมายรวมกันว่า กิจกรรมนักเรียน (ประคิษฐ์ . ฮวยเจริญ 2520 : 161)

และจากทฤษฎีของ กูด (Good 1973 : 9) ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสมัครใจ เข้าร่วมดำเนินการเองโดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์และอยู่ภายใต้การควบคุมของสภามันการศึกษา
2. จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของนักเรียนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. จัดขึ้นโดยไม่กำหนดให้มีหน่วยกิตหรือคะแนนและสิทธิที่ได้จะไม่ถือว่าเป็นสำเร็จการศึกษา
4. มีบรรยากาศเป็นกันเอง

นอกจากนี้ก็มี ยุทธวิธี ล้อมอรุณ (ยุทธวิธี ล้อมอรุณ 2526 : 14-15) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมไว้ว่า กิจกรรมนักเรียนเต็ม หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ด้วยความร่วมมือของนักเรียน เพื่อสนองความต้องการและความสนใจอันเป็นแนวทางเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน กิจกรรมที่จัดขึ้น อาจไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในห้องเรียน แต่อาจจะช่วยส่งเสริมกิจกรรมในห้องเรียนให้มีคุณค่าและมีประโยชน์มากขึ้น และไม่มีผลต่อการจบชั้นเรียนของนักเรียน แต่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ระบุให้เป็นวิชาบังคับ ซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องเรียนสัปดาห์ละ 1 คาบ ตลอดทั้ง 3 ปี และมีการประเมินผลเป็นเกณฑ์สำคัญในการจบหลักสูตร กล่าวคือ นักเรียนจะจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นได้นั้น นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ไม่น้อยกว่าหนึ่งกิจกรรม และต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

กิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกมี 10 ประเภท และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละภาคเรียน จะเป็นกิจกรรมเดียวกันหรือไม่ก็ได้ โดยมีครูกิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ และมีครูหัวหน้าหมวดกิจกรรมโรงเรียนละหนึ่งคน สำหรับควบคุมและบริหารงานในด้านการจัดกิจกรรม

คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520 แก้ไขครั้งที่ 3 พ.ศ. 2526 ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า "กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ของนักเรียนให้เหมาะสมกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย" (กรมสามัญศึกษา 2526 : 3)

จากความหมายของกิจกรรมนักเรียน ที่นักการศึกษาให้ไว้แตกต่างกันนั้น พอสรุปได้ว่า

กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนร่วมกันวางแผน และเขียนโครงการเพื่อจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดภาคเรียน ตามความถนัด และความสนใจของตนเองโดยไม่เน้นเนื้อหาวิชาในหลักสูตร แต่เพื่อเป็นการเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเน้นกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อเป็นการ

เสริมสร้างลักษณะนิสัย และพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีครูที่ปรึกษาคอยแนะนำช่วยเหลือ และความคุ้มครองให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมนักเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนมีการประเมินผล และถือเป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตรด้วย

ความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียน

มีนักการศึกษา และนักจิตวิทยา ตลอดจนหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นอย่างมาก และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม มีคุณค่า และควรถือปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ ควรหาวิธีการที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกัน และการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ กระทรวงศึกษาธิการสรุปว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการให้การศึกษาแก่นักเรียนในด้านต่อไปนี้

- 1.สนองความต้องการทางด้านจิตวิทยา มุ่งผลต่อความต้องการปลดปล่อย ความเหงาและเครียด ความต้องการความรัก ผิดแผกทักษะ ฯลฯ
2. กิ่งเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นของเยาวชนให้ปรากฏออกมาโดยสามารถที่จะทำให้เยาวชนเห็นเป้าหมายที่ตนจะบรรลุผลได้
3. ใช้เวลาว่างให้มีค่าและเกิดประโยชน์ โดยไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติดีกทางสังคม โดยพบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน และกิจกรรมบางประเภททำให้เยาวชนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตภายหลัง
4. สร้างมิตรภาพระหว่างเยาวชนด้วยกันและระหว่างเยาวชนกับครูอาจารย์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
5. พัฒนาความเป็นผู้นำโดยการพัฒนาตนเองต่อบุคลิกภาพและด้านจิตใจ ซึ่งมักมีอารมณ์อ่อนไหว นอกจากนี้ยังพัฒนากลุ่มสังคมไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 13)

ประกัม นิลทังงา (ประกัม นิลทังงา 2524 : 18-22) ได้กล่าวถึงความสำคัญ และคุณค่าของการจัดกิจกรรมนักเรียนสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์เป็นรายบุคคล เพราะการที่นักเรียนได้มีโอกาสทำงานตามความสนใจและเต็มใจ มีความรับผิดชอบ จะเป็นการส่งเสริมบุคลิกลักษณะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เพราะจะทำให้นักเรียนรู้วิธีที่จะติดต่อหรือคบกับเพื่อน ๆ ด้วยกัน และบุคคลอื่น ๆ ได้ กล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าชุมชน
3. เป็นการระบายความสำราญใจ คลายความเคร่งเครียดในการเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เป็นการส่งเสริมการเรียนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมชุมนุมวิชาการต่าง ๆ
5. เป็นการช่วยเหลือในการบริหารงานของโรงเรียน เป็นการส่งเสริมความร่วมมือความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลแต่ละฝ่ายในโรงเรียน
6. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างประชาธิปไตย เพราะการที่นักเรียนได้ร่วมกันกระทำกิจกรรมที่เป็นที่สนใจของตนก็จะเป็นโอกาสที่จะให้มีการรับผิดชอบร่วมกัน เมื่อมีการประชุมก็จะเกิดมีผู้นำและผู้ตาม และมีการเลือกตั้งประธานหรือผู้นำของกลุ่ม เป็นต้น
7. ส่งเสริมความสนใจให้เหมาะสมของแต่ละบุคคล ความสนใจของแต่ละคนอาจแตกต่างกันไป เมื่อนักเรียนมีโอกาสได้เลือกหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสนใจก็จะเป็นการส่งเสริมความสนใจและความถนัดได้ดียิ่งขึ้น
8. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสนใจทั้งของครูและนักเรียนนั้นจะทำให้งานลุล่วงสำเร็จไปได้ดี ครูก็จะเกิดความเห็นอกเห็นใจนักเรียน และยกย่องคุณค่าผลงานของนักเรียน ก็จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครู-นักเรียน แน่นแฟ้นขึ้น
9. เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้นำมาความรู้หรือได้ทดลอง ทดลองจนวิธีดำเนินการการเรียนตามหลักสูตร โดยจัดในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ
10. มีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาชุมชน

11. ช่วยส่งเสริมให้บรรลุความมุ่งหมายของการศึกษา ในด้านต่อไปนี้

- รู้จักนำตนเอง
- ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน
- ความมีวินัยในตนเอง
- ความสามัคคี-กลมเกลียวในหมู่คณะ

จากความคิดเห็นของนักการศึกษา และนักจิตวิทยาหลาย ๆ ท่าน พอสรุปได้ว่า กิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมากที่จะจัดให้มีขึ้นในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนที่มีความต้องการการพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน กิจกรรมนักเรียนจะช่วยการพัฒนาการในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม และทางด้านสติปัญญา เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา คณิต และกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร และกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญมาก ในการพัฒนากลุ่ม ซึ่งนับว่ามีความจำเป็นมากสำหรับเยาวชนที่ชอบทำงานหรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ คนเดียว และทำงานเป็นกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น กิจกรรมนักเรียนจะช่วยส่งเสริมลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และประการที่สามกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือสังคมซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรเน้นในการให้การศึกษาแก่เยาวชนเป็นอย่างมาก

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน

เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นก็มีนักบริหารและนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้ เอกชัย กิ่งสุพันธ์ ได้สรุปไว้ในเอกสารประกอบคำบรรยายในรายวิชา กิจกรรมนักเรียน ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของกิจกรรมนักเรียน มีดังนี้

1. เป็นการเตรียมนักเรียนให้อยู่ในสังคมประชาธิปไตย
2. ส่งเสริมให้ความสนใจของนักเรียนได้รับการตอบสนอง
3. ช่วยให้การเรียน การสอน ตามหลักสูตรมีความสมบูรณ์ขึ้น

4. ช่วยให้นักเรียน ได้ค้นพบ ความถนัด ความสนใจ และความสามารถ ของตนเอง
5. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียน ได้ฝึก ความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในการ ทำงานเป็นหมู่คณะ
6. ช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะมีโอกาสทำกิจกรรมด้วย ตนเอง และได้แสดงความสามารถให้เป็นที่ยอมรับในการจัดกิจกรรมนักเรียน
7. เพื่อเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียน
8. เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ให้นักเรียนมีความรัก และภูมิใจ ในสถาบัน
9. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ที่ดี
10. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับ นักเรียน และโรงเรียนกับชุมชน

และมี ประทับ นิลพิงงา (ประทับ นิลพิงงา 2525 : 22-25) ได้สรุป รวบรวมจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางด้านจิตวิทยาของเด็ก และเพื่อหาคุณค่าของ แรงค้นด้านต่าง ๆ อันเป็นมูลฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดผลดีแก่การศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก
2. เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตย การได้ เข้าร่วมกิจกรรมเด็กจะได้เรียนรู้ความร่วมมือกันทางสังคม การรู้จักเคารพกฎและคำสั่ง เพื่อก่อให้เกิดมีวินัยที่ดี การยอมรับนับถือความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกความรับผิดชอบ รู้ หน้าที่ ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
3. เพื่อเสริมสร้างการรู้จักนำตนเองและบังคับตนเองได้มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง จากการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่นจะเป็นโอกาสให้ได้ฝึกคุณลักษณะที่ดีของแต่ละ คนไปด้วย
4. เพื่อสำรวจ พัฒนาความมั่นใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อจะได้ พัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถ มีความคิด ริเริ่มและสร้างสรรค์ได้เต็มที่ และจะได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัดและความ สนใจที่แท้จริง และได้ฝึกฝนพัฒนาความสามารถนั้น โดยการลองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนสนใจ

5. เพื่ออบรมและสั่งสอนเด็กให้เป็นคนที่มีศีลธรรมดี การเข้าร่วมกิจกรรม ค่านศีลธรรม เป็นโอกาสที่จะพัฒนาเด็กให้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องในค่านจรรยาบรรณ อื่นดีงาม

6. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จะเป็นการช่วยลด ปัญหาความประพฤติและระเบียบวินัยให้น้อยลง

7. เพื่อให้เด็กสนใจในกิจการของโรงเรียนให้มากขึ้น เด็กก็อาจมีโอกา สได้สร้างเกียรติและความก้าวหน้าให้แก่สถานศึกษา ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจในสถาบัน การศึกษาของตน หยิ่งในเกียรติของสถาบันและมีขวัญดี

8. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะช่วยใ้บรรลู่วัตถุประสงค์ทางการ ศึกษาอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับวิชาการที่เรียนในหลักสูตร เป็นการ ส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

9. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมให้รู้จักเคารพกฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ใน สังคมที่ตนอยู่ การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานตามความพอใจ เป็นการพัฒนาค่านสังคม ของเด็กอย่างมาก

10. เพื่อสอนให้มีการร่วมมือในวงสังคม กิจกรรมร่วมหลักสูตรจะให้โอกาส เด็กรู้จักติดต่อกับชุมชนภายนอก

11. ทำให้รู้จักวิธีทำงานเป็นหมู่ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จัก เตรียมตัวเพื่ออนาคต

12. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสมบูรณ์ทั้งทางกายและใจ

13. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับ ผู้เรียนด้วยกัน

14. เพื่อเตรียมตัวเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว จากการทำงานหรือ เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ก็จะเป็นการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน กำหนดจุดประสงค์การจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ 11 ข้อดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 25)

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย
5. เพื่อให้มีความซาบซึ้งในคุณค่า ค่างงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัด และความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจและให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ
10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม
11. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ควรเน้นคือ

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การเรียนการสอนนักเรียนตามหลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งจะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างแท้จริง คือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา
2. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของเด็ก โดยเฉพาะในด้าน การรู้จักตนเอง และการแสวงหารูปแบบในการดำเนินชีวิต (Ego Identity) หมายความว่า จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เด็กจะมีโอกาสค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจอย่างแท้จริงของตนเอง และมีโอกาสพัฒนาความสนใจและความถนัดเหล่านั้น
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมและเน้นในการพัฒนาบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพื่อให้อยู่ในสังคมแบบประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข กล่าวคือ เพื่อส่งเสริมให้มินิสัยรักความมีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักรับผิดชอบ เคารพกฎและกติกาของสังคม มีทักษะในการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นต้น

หลักการและแนวความคิดในการจัดกิจกรรมนักเรียน

การที่สถาบันการศึกษาจะจัดกิจกรรมนักเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรจะต้องพิจารณาคำเนนการโดยยึดหลักการที่สำคัญในการจัดกิจกรรมซึ่งมีผู้ให้แนวความคิดและหลักการในการจัดไว้ดังนี้ จุโร ลียากาศ (จุโร ลียากาศ 2526 : 7) ให้นโยบายและแนวคิดในการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ควรให้เด็กเลือกเข้ากิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ ถึงแม้จะมีระเบียบบังคับให้นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรม แต่ไม่ควรบังคับว่าต้องร่วม
2. ไม่ควรนำคะแนนมาใช้เป็นสิ่งเร้าในการจัดกิจกรรม ควรนำสิ่งอื่นที่ไม่ใช่คะแนนเป็นสิ่งเร้าให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ใช้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเน้นให้เห็นคุณค่า หรือประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ
3. การจัดกิจกรรมควรเป็นเรื่องของนักเรียนจริง ๆ คือ ให้เด็กจัดการวางแผนเอง ครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่านั้น
4. การจัดกิจกรรมทุกประเภทต้องมีกติกา มีระเบียบข้อบังคับ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ดำเนินการอย่างถูกต้อง

ประคิษฐ์ ฮาบเจริญ (ประคิษฐ์ ฮาบเจริญ และคณะ 2527 : 165) สรุปหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า

1. จะต้องยึดหลักประชาธิปไตย คือ ต้องเคารพและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ครูไม่ควรสั่งการ บังคับนักเรียนตามใจตัวเอง
2. นักเรียนแต่ละคนควรทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจและถนัดที่สุดเท่านั้น ไม่ควรทำกิจกรรมหลายอย่าง
3. การทำกิจกรรมควรจะมีจุดถือ การพัฒนาการของผู้จัดมากกว่าที่จะยึดถือผลงานที่เสนอออกมา
4. กิจกรรมไม่ควรเน้นที่ระเบียบข้อบังคับมากเกินไป ควรยึดถือวินัยทางจิตใญ่มากกว่า
5. นักเรียนควรจะมีบทบาทในกิจกรรมมากที่สุด เพราะเป็นงานที่เด็กคิดริเริ่มขึ้นมาเอง

6. ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับมากที่สุด เพราะกิจกรรมบางอย่าง ผลได้ไม่เท่าผลเสีย เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และทรัพย์สิน

ประคัม นิลพิงา (ประคัม นิลพิงา 2524 : 68-75) สรุปหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เด็กควรเป็นผู้วางโครงการดำเนินการจัดกิจกรรมเอง ครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ผู้เข้าร่วมควรเป็นนักเรียนในสถานนั้น ๆ และสถาบันการศึกษาจะต้องรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือ
2. สถาบันการศึกษาควรมีแผนการและพิจารณาให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กอย่างแท้จริง
3. การสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ควรเป็นแบบประชาธิปไตย ไม่ควรกีดกันเด็ก โดยถือความสนใจเป็นสำคัญ ให้โอกาสเด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเสรีตามความถนัดเพื่อจะได้แสดงออกตามสมรรถภาพของเขา
4. การจัดกิจกรรมจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และเมื่อจัดกิจกรรมแล้ว ต้องมีการประเมินผลทุกครั้ง
5. โครงการจัดกิจกรรมควรเปิดโอกาสให้เด็กดำเนินงานอย่างประชาธิปไตย คือ เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น ให้โอกาสทุกคนแสดงความคิดเห็นและถือมติของส่วนรวมเป็นสำคัญ
6. การจัดกิจกรรมควรจัดในเวลาเรียน จะทำให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และควรจัดอย่างสม่ำเสมอ
7. กิจกรรมทุกอย่างที่จัด จะต้องมีความประสงค์ที่จะเสริมสร้างความเจริญแก่ผู้เรียนในค่านิยม การสังคม และคุณธรรม และมุ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของสถาบันการศึกษา
8. จำนวนประเภทของกิจกรรม จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถาบันควรพร้อมที่จะจัดให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน
9. กิจกรรมทุกประเภทจะต้องอยู่ภายใต้ความควบคุมของสถาบัน
10. ควรให้ผู้เรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วม แต่ควรคำนึงถึงขอบเขตของความถนัดของตนเอง ไม่ควรเข้าร่วมกิจกรรมหลาย ๆ อย่างเกินไป และผู้ที่จบจาก

สถาบันการศึกษาไปแล้ว ไม่ควรเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมบางอย่างนอกจากในนามของสมาคมศิษย์เก่า

11. ไม่ควรให้สิทธิพิเศษที่จะไม่ต้องเรียนหนังสือเพื่อเข้าไปร่วมกิจกรรม สถาบันควรให้เด็กได้เรียนและร่วมกิจกรรมทั้งสองอย่าง

12. สถาบันควรจัดกิจกรรมโดยเริ่มต้นทำแค่น้อยก่อนแล้วค่อยขยายมากขึ้น

13. สถาบัน ควรจัดให้มีการแนะแนวแก่เด็กในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ และควรจัดกิจกรรมหลายประเภทเพื่อสนองความสนใจของเด็ก

14. การจัดกิจกรรมควรมีด้วยความพึงพอใจเพราะนี่ ก่อนจัดควรมีการวางแผน การดำเนินงานอย่างรอบคอบ

15. การจัดกิจกรรม ควรถือว่ากระบวนการปฏิบัติทำงานมีความสำคัญกว่าผลของงานที่ได้รับ เช่น การแข่งขันกีฬา การแสดงต่าง ๆ ความสำคัญอยู่ที่การฝึกซ้อมฝึกความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ

16. เมื่อจัดกิจกรรมใด จะต้องมอบความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องพร้อม ๆ กัน และบอกขอบเขตของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

17. จะต้องมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

18. การจัดกิจกรรมควรจะสอดคล้องกับบทเรียนที่เรียนในห้องเรียน ควรพยายามให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นแรงจูงใจที่จะเรียนในห้องเรียน และการเรียนในห้องเรียนส่งเสริมให้มีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

19. ควรถือว่ากิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการเรียนการสอนไม่ถือว่าเป็นกิจกรรมพิเศษ

20. ผู้บริหารควรมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน และควรให้การสนับสนุนเต็มที่

21. การใช้สถานที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องกำหนดให้แน่นอน

22. อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำกิจกรรม ต้องมีการเตรียมให้พร้อมและสถาบันการศึกษาควรจัดมาให้แก่นักเรียน และอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ อันจะทำให้เด็กมีกำลังใจทำงาน

23. เกี่ยวกับเรื่องการเงินหรืองบประมาณในการจัดกิจกรรม ควรทำอย่างไร รอบคอบ ยุติธรรม และเชื่อถือได้

24. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมควรจะรู้เรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ เป็นอย่างไร เช่น รู้ถึงวิธีการจัดการ ความมุ่งหมายของกิจกรรม เป็นต้น

25. กิจกรรมแต่ละประเภทควรมีระเบียบการทำงานของตนไว้เพื่อประโยชน์ของผู้ที่จะเข้าร่วมหรือจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

จากแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการในการจัดกิจกรรมนักเรียนที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ ผู้วิจัยขอสรุปหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมนักเรียนควรมีหลักการของประชาธิปไตย ทั้งในด้านวิธีการจัดและโอกาสในการเข้าร่วมของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนควรมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองถนัด และมีความสนใจ และมีโอกาสแสดงความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรมควรเป็นเรื่องของนักเรียนอย่างแท้จริง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน และเขียนโครงการ เพื่อดำเนินการด้วยตัวเอง ครูที่ปรึกษาและสถาบันการศึกษาควรเป็นผู้ให้คำแนะนำ สนับสนุน และควบคุมเพื่อกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาเท่านั้น

3. การจัดกิจกรรมทุกประเภทควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และมีกติกา หรือระเบียบข้อบังคับ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนดำเนินการได้ถูกต้องไม่ออกนอกกรอบนอกทาง และมีการประเมินผลทุกครั้ง

4. การจัดกิจกรรมควรเน้นที่กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และพัฒนาการของนักเรียนในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ของสังคมมากกว่าที่จะเน้นหรือยึดถือผลงานที่เสนอออกมา

ประเภทของกิจกรรมนักเรียน

มีการแบ่งประเภทของกิจกรรมนักเรียนไว้หลายแบบแตกต่างกันไป เช่น สุมาลี แจบเกาะ (สุมาลี แจบเกาะ 2519 : 11) ได้ศึกษาเจตนคติของอาจารย์ ครู และนักเรียนระดับอุดมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อกิจกรรมนักเรียน และได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนักเรียนออกเป็น 10 ประเภท ดังนี้

โฮมรูม

เป็นต้น

ทางศาสนา

สากล

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการปกครองและการบริหาร เช่น สภานักเรียน
2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาการ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมคณิตศาสตร์
3. กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรม เช่น การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา
4. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ลุกเสือ เนตรนารี
5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะและการดนตรี เช่น กิจกรรมดนตรีไทย ดนตรีสากล
6. กิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ชุมนุมประดิษฐ์กรรม
7. กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา เช่น ชุมนุมกีฬาประเภทต่าง ๆ ชุมนุมเชียร์
8. กิจกรรมเกี่ยวกับสังคม เช่น การทัศนศึกษา การอยู่ค่ายพักแรม
9. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสนใจเฉพาะอย่าง เช่น ชุมนุมถ่ายภาพ ฯลฯ
10. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ เช่น การจัดทำวารสาร

ประทศ นิลพิงงา ใค้อ้างถึงการแบ่งประเภทของสถาบันการศึกษา North Central of colleges and Secondary schools มี 12 ประเภทดังนี้

1. กิจกรรมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน เช่น สภานักเรียน และหน่วยบริการต่าง ๆ
2. การชักชวนให้ช่วยกันทำประโยชน์ เช่น สืบค้นหารักษาความสะอาด สืบค้นหาแห่งการอนามัย
3. กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา สังคมสงเคราะห์ และการช่วยเหลือให้ทันทุกข์ เช่น ลุกเสือ เนตรนารี
4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสังคมโดยเฉพาะ เช่น การจัดงานเลี้ยง เต้นรำ ปิกนิก
5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับกีฬาและพลศึกษา ใค้แก่ ประเภททีม เช่น ฟุตบอล บาสเก็ตบอล และประเภทบุคคล เช่น เกมส้ต่าง ๆ
6. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิมพ์ของโรงเรียน เช่น หนังสืพิมพ์รายวัน นิตยสารรายสัปดาห์ หรือหนังสือประจำปี

7. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการละครและการพูดในที่สาธารณะ เช่น การเล่นละคร การโต้วาที เป็นต้น

8. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี เช่น ดนตรีเครื่องสาย

9. กิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมที่เกี่ยวกับวิชาการที่เรียนในห้องเรียน

10. กิจกรรมเบ็ดเตล็ด เช่น การท่องเที่ยว การถ่ายรูป

11. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการประชุม เช่น การจัดเชิญบุคคลภายนอกมาพูดคุยกับนักเรียน

12. กิจกรรมเกี่ยวกับโฮมรูม ได้แก่ กิจกรรมที่ครูพบกับนักเรียนเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาหรือคำสั่งต่าง ๆ ของโรงเรียน

ประคิษฐ์ ฮวบเจริญ ได้กล่าวถึง ประเภทของกิจกรรมนักเรียน ดังนี้

1. สภานักเรียน (Student Council) เป็นคณะกรรมการนักเรียนที่จะช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

2. ชุมนุมต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ ชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ และชุมนุมกึ่งวิชาการซึ่งเป็นไปตามความสนใจ เช่น ชุมนุมถ่ายภาพ ชุมนุมสะสมแสตมป์

3. กิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน

4. กิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ เช่น กิจกรรมลูกเสือ อนุภาค

5. กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดง ได้แก่ การจัดแสดงละคร การโต้วาที การอภิปรายต่าง ๆ

จะเห็นว่า การแบ่งประเภทของกิจกรรมนักเรียนนั้น มีการแบ่งไว้แตกต่างกัน ซึ่งประคิษฐ์ นิลหงงา ได้สรุปและแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ กิจกรรมที่ทางโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ กิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ และกิจกรรมที่ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ

จากคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดประเภทของนักเรียนไว้ 10 ประเภทคือ

1. กิจกรรมลูกเสือหรือยุวกาชาดหรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อ
ประโยชน์และกิจกรรมรักษากินแคณ

2. กิจกรรมศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

เอกชัย กี่สุขพันธ์ ได้แบ่งกิจกรรมนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาไว้ 7 ด้าน
ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมเสริมหลักสูตรของชุมนุมวิชาการต่าง ๆ
เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะมีส่วน
เสริมสร้างเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ขึ้น
2. ด้านกีฬา ได้แก่ ชุมนุมกีฬาต่าง ๆ เช่น ชุมนุมฟุตบอล ชุมนุม-
แบดมินตัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังความสามัคคี ความรู้จักรักการเสียสละ
ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
3. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการบำเพ็ญ
ประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดในโรงเรียน หรือในชุมชนตามโอกาส
ต่าง ๆ
4. ด้านนันทนาการหรือค่านันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการสังค-
มการพบปะสังสรรค์ ได้แก่ การจัดงานรื่นเริงต่าง ๆ เป็นต้น
5. ด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมค่านี้อมีส่วนช่วยในการปลูกฝัง สืบทอดศิลป-
วัฒนธรรมประจำชาติ เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยไว้ เช่น กิจกรรมจัก
ไหว้ครู กิจกรรมเนื่องในวันประเพณีต่าง ๆ ของไทย

6. คำนึงถึงสิ่งที่มีค่าแก่ สิ่งที่มีค่าต่าง ๆ ที่นักเรียนเป็นฝ่ายผลิตขึ้นเอง เช่น หนังสือรุ่นประจำปีของนักเรียน วารสารหรือจุลสารของชุมนุมต่าง ๆ เป็นต้น

7. ด้านการบริหารหรือการปกครอง กิจกรรมด้านนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ฝึกการบริหาร ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของโรงเรียนด้วย ได้แก่ สภานักเรียน หรือ กรรมการนักเรียน

นอกจากนี้อาจมีกิจกรรมอื่น ที่จัดขึ้นตามความสนใจของนักเรียนได้อีก เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับงานอดิเรก เช่น ชุมนุมนถ่ายภาพ ชุมนุมนสะสมแสตมป์ เป็นต้น

ลักษณะและสภาพการจัดกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาจากเอกสารและแผนดำเนินงานการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนการสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดกิจกรรม และอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม พบว่า ทุกโรงเรียนเปิดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วมในปีการศึกษา 2527 ตามขอบข่ายและประเภทของกิจกรรม 10 ประเภท ตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ และบางโรงเรียนที่มีความพร้อมมาก ก็สามารถเปิดเป็นกิจกรรมย่อยหลายกิจกรรม ดังนั้นจำนวนกิจกรรมที่เปิดให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมจึงมีความแตกต่างกัน ลักษณะกิจกรรมที่จัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกิจกรรมแต่ละประเภทสรุปได้ดังนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของกิจกรรม	ลักษณะการจัดกิจกรรม
<p>1. กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือกิจกรรมรักษาคินแดน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกอบรมตามหลักสูตรลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร - การฝึกและอบรมค่านิยม จรรยาบรรณ การบำเพ็ญประโยชน์ การบรรเทาสาธารณภัย - การอาสาสมัครเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ ทั้งในและนอกโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ - การให้การช่วยเหลือ และรักษาความปลอดภัยในงานต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือของชุมชน - การให้บริการและช่วยเหลือผู้อื่นตามสถานที่ต่าง ๆ หรือเมื่อผู้อื่นประสบภัยพิบัติต่าง ๆ
<p>2. กิจกรรมศาสนา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดห้องเพื่อปฏิบัติธรรมในโรงเรียน - การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา - การส่งกระจายเสียงภายในโรงเรียนเกี่ยวกับธรรม - การฝึกประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในพิธีต่าง ๆ - การจัดโครงการบวชเณรในภาคฤดูร้อน - การนิมนต์พระสงฆ์แสดงธรรมหรือฝึกสมาธิให้กับนักเรียน

ประเภทของกิจกรรม	ลักษณะการจัดกิจกรรม
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	<ul style="list-style-type: none"> - การทำบุญเลี้ยงพระในบางโอกาส - การร่วมพิธีหล่อเทียน และแห่เทียนพรรษาในวันเข้าพรรษาของแต่ละปี ที่โรงเรียนจัดขึ้น - การจัดนิทรรศการในโอกาสวันสำคัญเกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรมของไทย - การฉายภาพยนตร์หรือสไลด์เกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ ของไทย เช่น งานบวชนาค เป็นต้น - การฝึกอบรมเกี่ยวกับมารยาทไทย เช่น การพูด การแต่งกายตามประเพณีนิยม - การฝึกซ้อมการแสดง การละเล่นพื้นเมืองของไทยในโอกาสต่าง ๆ และการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - การสาธิต การเพาะเลี้ยง การขยายพันธุ์พืช - การจัดบรรยายเกี่ยวกับการจัด การปรับปรุงและการดูแลรักษาสวนหย่อม - การจัดทำเรือนเพาะชำภายในโรงเรียน - การปลูกต้นไม้ภายในโรงเรียน และร่วมกับชุมชนในบางโอกาส

ประเภทของกิจกรรม	ลักษณะการจัดกิจกรรม
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด	<ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักการของสหกรณ์ - การไปทัศนศึกษาอุทยานแห่งชาติ หรือสวนสาธารณะ - การจัดจำหน่ายผลผลิตและอุปกรณ์การเกษตรที่เป็นผลงานของนักเรียน - การจัดสหกรณ์ร้านค้าภายในโรงเรียน - การจัดนิทรรศการห้องสมุด - การบรรยายเกี่ยวกับการบริการของห้องสมุด และวิธีการใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - การจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ข่าวสารและแนะนำหนังสือใหม่ ๆ - การสาธิตและการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองในการรักษาหนังสือ - การไปเยี่ยมชมห้องสมุดที่สำคัญภายนอกโรงเรียน
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดป้ายนิเทศเพื่อเป็นการแนะนำสินค้าต่าง ๆ ที่ผลิตภายในประเทศ และเพื่อชักชวนให้คนอื่นนิยมใช้สินค้าไทยมากขึ้น - การจัดนิทรรศการ สืบค้นหาสินค้าไทยและสินค้าพื้นเมือง - การไปเยี่ยมชมโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าต่าง ๆ หรือสถานที่ที่ผลิตสินค้าพื้นเมืองของไทย

ประเภทของกิจกรรม	ลักษณะการจัดกิจกรรม
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและ สิ่งแวดลอม	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ สัตว์ป่า แม่น้ำ ดิน ต้นไม้ และ พลังงานต่าง ๆ - การฉายภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับการ อนุรักษ์ศิลปกรรมต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อม ของไทย - การอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและวิธีป้องกัน มลภาวะต่าง ๆ ที่เราเผชิญอยู่ในปัจจุบัน - การจัดป้ายประกาศเพื่อรณรงค์การ ประหยัดพลังงานต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปาของโรงเรียน - ไปเยี่ยมชมโบราณสถานต่าง ๆ
8. กิจกรรมทัศนศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดทัศนศึกษา ของนักเรียน - การฉายภาพยนตร์หรือสไลด์เกี่ยวกับ สถานที่ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ - การจัดทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อ เป็นการพักผ่อน และเพื่อส่งเสริมความ รู้ทางวิชาการตามหลักสูตร - การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่สำคัญ ที่น่าสนใจเที่ยวภายในประเทศ
9. กิจกรรมนันทนาการ	<ul style="list-style-type: none"> - การฝึกทักษะ ทลอคจนเรียนรู้ กติกาและ มารยาทในการเล่นกีฬาต่อไปนี้ คือ

ประเภทของกิจกรรม

ลักษณะการจัดกิจกรรม

- ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล
เทนนิส เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน
ตะกร้อ
- การฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญในการเล่น
คันทรีไทยและคันทรีสากล
 - การฝึกซ้อม กิจกรรมเข้าจังหวะ
 - การสะสม และแลกเปลี่ยนแสตมป์กับเพื่อน ๆ
 - การฝึกหัด และเรียนรู้การถ่ายภาพ
 - การฝึกหัด การใช้และการรักษาวัสดุอุปกรณ์
ประเภทต่าง ๆ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ
ในหลักสูตร
- การจัดนิทรรศการเพื่อส่งเสริมความรู้ใน
วิชาการต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่าง-
ประเทศ และสังคมศึกษา และวิชาชีพ
ต่าง ๆ
 - การแข่งขันการตอบปัญหาเกี่ยวกับวิชาการ
ต่าง ๆ
 - การเล่นเกมต่าง ๆ ที่เป็นการเพิ่มพูน
ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ทางภาษา หรือเกม
ทางคณิตศาสตร์
 - การฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะทางด้านวิชาชีพ
ต่าง ๆ

ความหมายของความสนใจ (Interest)

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "ความสนใจ" (Interest) ไว้ดังต่อไปนี้

ความสนใจคือ ความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง (Dewey 1959 : 57) และนันทันแนลลี่ (Nunnally 1970 : 415) ได้กล่าวว่า ความสนใจหมายถึง ความชอบในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากนี้ ฮอร์นไคค์และฮาเก้น (Thorndike and Hagen 1977 : 395) อธิบายว่า ความสนใจเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เขาพึงพอใจ โดยแสดงออกมาในรูปของความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งจะเป็นแนวโน้มในการค้นหาหรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับ วณิช บรรจง และคณะ (วณิช บรรจง และคณะ 2516 : 32) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ความรู้สึกอันนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุถึงจุดหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น และวัชรีย์ ทรัพย์มี (วัชรีย์ ทรัพย์มี 2520 : 58) อธิบายว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกที่จจจ้อ อยากรู้ อยากเห็น อยากกระทำในสิ่งที่คนสนใจนั้น ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงาน จึงสรุปได้ว่าความสนใจหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของแต่ละบุคคลในการที่จะกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

ธรรมชาติและลักษณะของความสนใจ

เกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติของความสนใจนั้น สวานา พรพัฒน์กุล กล่าวว่า ความสนใจเป็นแรงผลักดันอันหนึ่งที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการใด ๆ หรือเป็นความโน้มเอียงในการที่บุคคลจะเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนชอบมากกว่าสิ่งอื่น (สวานา พรพัฒน์กุล 2525 : 132) และคมเพชร ฉัตรศุภกุล กล่าวว่า ความสนใจของบุคคลขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลความสนใจจึงมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (คมเพชร ฉัตรศุภกุล 2521 : 106-107)

1. ถ้าบุคคลมีความเจริญงอกงามไปตามวัย จะสามารถตรวจสอบเรื่องความสนใจได้ เมื่อเขามีอายุประมาณ 15-16 ปี เพราะช่วงความสนใจจะชัดเจนคือพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามบุคคลบางคนแม้จะมีอายุย่างเข้า 20 หรือ 22 ปี แต่ก็ยังอาจไม่มีความสนใจในสิ่งใดที่แน่นอนก็ได้ และในบางกรณีอาจจะไม่สนใจอะไรแน่นอนตลอดชีวิต

2. ความสนใจที่บุคคลแสดงออกมาและความสนใจที่ได้จากแบบสำรวจหรือแบบทดสอบอาจจะไม่ตรงกันเลยทีเดียว แต่ก็พอจะนำมาพิจารณาความสนใจของบุคคลได้ การที่ความสนใจแตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะว่า การทดสอบหรือทำแบบสำรวจอาจมีข้อบกพร่องได้หรือบางคนแสดงความสนใจอยู่ในขอบเขตจำกัด หรือไม่ก็แสดงออกตามที่ตนปรารถนา ทำให้มีโอกาสเกิดความแตกต่างได้

3. ความสนใจมีความสัมพันธ์กับความถนัดไม่มากนัก เช่น บุคคลบางคนสนใจทางดนตรี แต่อาจมีความถนัดทางคณิตศาสตร์น้อยมาก หรือบุคคลสนใจในการสนทนา แต่มีความถนัดในคำณวณน้อย

4. คะแนนความสนใจที่ได้จากแบบสำรวจไม่อาจจะใช้เป็นเครื่องทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ นักเรียนที่สนใจวิชาใดวิชาหนึ่งไม่ได้หมายความว่า เขาจะเรียนได้ก็มีผลสัมฤทธิ์สูง

5. การวัดความสนใจที่ดี ควรจะพยายามให้นักเรียนเลือกกิจกรรมที่ตนชอบหลาย ๆ อย่าง ซึ่งนักเรียนได้มีโอกาสพบเห็นมากกว่าจะให้นักเรียนแสดงความชอบในอาชีพหรือกิจกรรมเฉพาะอย่าง ซึ่งนักเรียนไม่ทราบข้อเท็จจริงในกิจกรรมมากนัก

นอกจากนี้ก็มีสภาพ วาดเขียน สรุปเกี่ยวกับธรรมชาติของความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจเป็นเรื่องของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้มีส่วนเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมมากกว่าที่จะมีมาโดยกำเนิด

2. ความสนใจมีแนวโน้มไปในทางไม่คงที่แน่นอนในวัยเด็ก ผู้เยาว์ แต่หลังจากอายุ 20 ปีไปแล้วมีแนวโน้มจะคงที่ และจะมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเมื่ออายุเกิน 25 ปี

3. บุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกันจะแสดงให้เห็นถึงความชอบและไม่ชอบเหมือนกันเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ

4. ความสนใจมากหรือน้อยที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน

5. ความสนใจกระตุ้นให้บุคคลต้องลงมือปฏิบัติ (สุภาพ วาดเขียน 2525 :

195-196)

การวัดความสนใจ

เนื่องจากความสนใจเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลกระทำการหรือแสดงพฤติกรรม ดังนั้น ถ้าต้องการวัดความสนใจ จึงสามารถวัดได้หลายอย่างซึ่งมีนักวัดผลความสนใจ วัดได้ 4 ทาง ดังนี้ (Jager and Froehlich 1947 : 12-14)

1. สังเกตความเป็นไปของบุคคล
2. พิจารณาความสนใจต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกมา
3. ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นทำ
4. ใช้แบบสำรวจความสนใจ (Interest Inventory)

และซูเปอร์ (Super 1957 : 218-219) ได้กล่าวว่า ความสนใจของบุคคล สามารถศึกษาได้จากวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากคำพูดหรือถ้อยคำของบุคคล (Expressed Interests)
2. ศึกษาจากพฤติกรรมการแสดงออกที่สังเกตได้ เช่น งานอดิเรก

(Manifest Interests)

3. ศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาที่บุคคลนั้นสนใจ โดยยึดพื้นฐานที่ว่า บุคคลจะเลือกเรียนในสิ่งที่เขาสนใจ

4. ศึกษาโดยใช้แบบสำรวจ ด้วยการให้บุคคลได้แสดงความรู้สึกชอบและไม่ชอบ แล้วนำผลจากแบบสำรวจไปวิเคราะห์ทางสถิติได้ผลออกมาเป็นคะแนนความสนใจ

(Inventoried Interests)

การศึกษาความสนใจของบุคคล จะใช้วิธีการใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบและวัตถุประสงค์ในการศึกษาแต่ละครั้ง สวานา พรพัฒน์กุล ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดความสนใจโดยใช้แบบสำรวจความสนใจ (Interest Inventory) ไว้หลายประการดังนี้ (สวานา พรพัฒน์กุล 2525 : 132-133)

1. เพื่อค้นหาความสนใจที่ไม่ปรากฏหรือที่บุคคลไม่ทราบว่าตนมีอยู่
2. เพื่อตรวจสอบความสนใจที่บุคคลคิดว่าตนมีอยู่ว่าจริงหรือไม่
3. เพื่อค้นหาความขัดแย้งซึ่งอาจเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว ระหว่างความสนใจที่บุคคลคิดว่าตนมีอยู่กับความสนใจที่จัดไว้โดยวิธีอื่น ๆ
4. เพื่อค้นหาความขัดแย้งซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างความสนใจชนิดต่าง ๆ
5. เพื่อตรวจสอบกระสวนความสนใจซึ่งยังไม่ปรากฏชัดเจน

พอสรุปได้ว่าความสนใจของบุคคล สามารถวัดได้โดยวิธีการต่าง ๆ หลายวิธี เช่น การสอบถามโดยตรง การสังเกต และการใช้แบบสำรวจความสนใจ จะใช้วิธีการใดเป็นการวัดความสนใจของบุคคลก็ขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบและจุดมุ่งหมายในการศึกษา แต่ สุภาพ วาคเขียน ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความสนใจของบุคคลว่า การวัดโดยใช้แบบสำรวจจะให้ความเที่ยงตรงมากที่สุด (สุภาพ วาคเขียน 2525 : 194) ซึ่งแบบสำรวจนั้นประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจจะเป็นข้อความเดี่ยวๆ หรือหลายข้อความก็ได้ ผู้ตอบจะเลือกแต่ละข้อความตามความชอบหรือไม่ชอบต่อกิจกรรมหรือเรื่องราวในแบบสอบถามหรือแบบสำรวจความสนใจนั้น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากกิจกรรมนักเรียนเริ่มมีกำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนก่อนพุทธศักราช 2521 จึงหมายถึง กิจกรรมนักเรียนที่ไม่ได้กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรแต่เป็นกิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันจัดขึ้นเพื่อเป็นการเสริมหลักสูตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนด้านการบริหาร และสภาพการจัดกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษามีดังนี้

มานิต ปัตตแก้ว (มานิต ปัตตแก้ว 2525 : 7) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

4 คำน คือ การวางแผน การสนับสนุน การประสานงาน และการควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นตรงกันว่า การปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 6 คำนการสนับสนุนอยู่ในระดับน้อย ส่วนอีก 3 คำน คือ การวางแผน การประสานงาน และการควบคุม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่างกัน ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดของผู้บริหารและครูในการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 4 คำน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแตกต่างกันทุกคำน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารและครูเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้บริหารและครูมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องการขาดสื่อการเรียนและคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน และเรื่องนักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามเพื่อน แทนที่จะเลือกตามความสามารถและความถนัดของตนเอง คือผู้บริหารเห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ครูเห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก

และมี ยุพดี ลิมอรุณ (ยุพดี ลิมอรุณ 2526 : 90) ได้สำรวจปัญหาและความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าครูกิจกรรม และหัวหน้าฝ่ายแนะแนวในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนวิชากิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าครูกิจกรรม และหัวหน้าฝ่ายแนะแนวมีปัญหาเหมือนกันในคำน บุคลากร อาคารสถานที่ และค่านงบประมาณ และพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีพื้นความรู้คำนกิจกรรมนักเรียนและคำนการแนะแนวที่มีปัญหาในทุก ๆ คำน น้อยกว่า ผู้บริหารและครูที่มีพื้นความรู้น้อย

งานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนในคำนความสนใจ และความคิดเห็น ในระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

วณี ปัทมลิขิตกุล (วณี ปัทมลิขิตกุล 2511 : 36-47) ได้ศึกษาความสนใจของนักเรียนในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยสมัครเป็นสมาชิกชุมนุมต่าง ๆ เหมอมละหนึ่งชุมนุม เวลาที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมคือเวลาหลังเลิกเรียนการจัดกิจกรรมนักเรียนช่วยกันจัดเอง และได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรอื่นพอสมควร ซึ่งผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า กิจกรรมที่จัดควรตรงกับความสนใจของนักเรียนให้มากและครู

ไม่ควรให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อจัดกิจกรรม และไม่ควรให้เด็กนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากจนเกินไป /

และมี สุภาพ สัตยานนท์ (สุภาพ สัตยานนท์ 2517 : 85-88) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 ในปีการศึกษา 2517 พบว่า กิจกรรมที่จัดอยู่ในโรงเรียนมี 8 ประเภทคือ ชุมนุมทางวิชาการ ชุมนุมเกี่ยวกับการบริการสังคม การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย สถานักเรียนและการทำหนังสือพิมพ์ ส่วนการดำเนินการจัดนั้นพบว่า ผู้ริเริ่มกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ ครู อาจารย์ นักเรียนเป็นผู้ร่วมกิจกรรมโดยสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมทำให้เพิ่มพูนความรู้ สร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างครูและเพื่อนนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความเห็นว่ามีเวลาน้อยเกินไป กิจกรรมบางอย่างไม่น่าสนใจและน่าเบื่อ /

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในด้านความสนใจ และความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในระดับสูงกวาระดับมัธยมศึกษา มีดังนี้

อนันต์ ภูมวรรณ (อนันต์ ภูมวรรณ 2517 : 94-108) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมของนิสิตในวิทยาลัยวิชาการศึกษาเกี่ยวกับความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมประเภทวิชาการ สันทนาการ และพัฒนาชุมชนมากพอ ๆ กัน

และ ณรงค์ เทียมเมฆ (ณรงค์ เทียมเมฆ 2520 : 50-55) ได้ศึกษาทัศนคติต่ออาชีพครูและความต้องการกิจกรรมนักเรียนของนักเรียนชาวเขา วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี ในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนักเรียนพบว่า นักเรียนชาวไทยพื้นราบมีความต้องการกิจกรรมบันเทิงและสันทนาการสูงกว่านักเรียนชาวเขาสวนความต้องการด้านกีฬาและสุขภาพ ด้านวิชาการ ศาสนา และประเพณี บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมความรู้และความสนใจพิเศษมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนระดับ ป.กศ. กับนักเรียนก่อนระดับ ป.กศ. มีความต้องการด้านกิจกรรม นักเรียนทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ ชีระ นทีวุฒิกุล (ชีระ นทีวุฒิกุล 2521 : 39-43) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิติต ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ในค่านการจักกิจกรรมของนิสิตมีการจักกิจกรรมกีฬา และสุขภาพ มากเป็นอันดับแรก แต่นิสิตมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมค่านสังคมสงเคราะห์ และบำเพ็ญประโยชน์ มากเป็นอันดับแรก และเลือกเข้าร่วมกิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอันดับสุดท้าย

3 / สารสำคัญของข้อค้นพบในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจักกิจกรรมนักเรียนสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการจักกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 6 ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นว่ค่านการสนับสนุนเกี่ยวกับการจักกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
2. ครูมีความคิดเห็นว่ ปัญหาในการจักกิจกรรมนักเรียนที่สำคัญคือ การขาดสื่อการเรียนและคู่มือการจักกิจกรรมนักเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการจักกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนวที่ดี มีปัญหาในการจักกิจกรรมนักเรียนน้อยกว่า ผู้บริหารและครูที่มีพื้นความรู้ น้อย
4. นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามเพื่อน แทนที่จะเลือกตามความสามารถและความถนัดของตนเอง
5. นักเรียนที่อยู่ในพื้นที่รกบ มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมค่านการบันเทิง และสันทนาการมากกว่านักเรียนชาวเขา